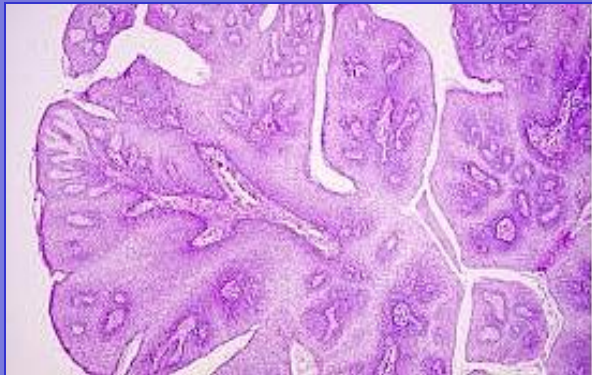


**Szájüregi laesiok, szájüregi daganatok,
praeneoplasticus elváltozások**

Zalatnai Attila

Benignus tumorok

Papilloma



HPV 6/11

Nőkben gyakoribb

Nincs malignus kockázata

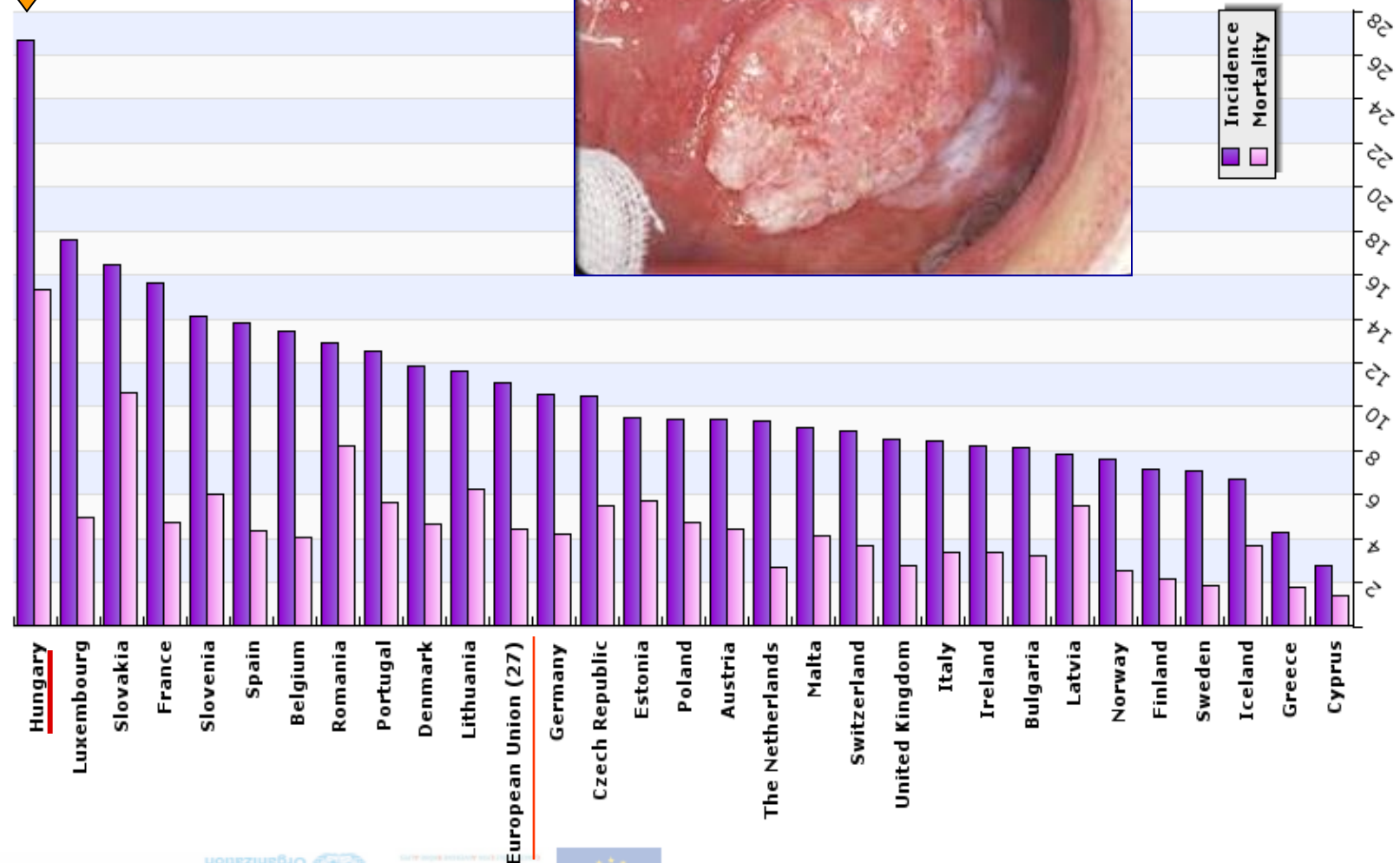
Fibroma



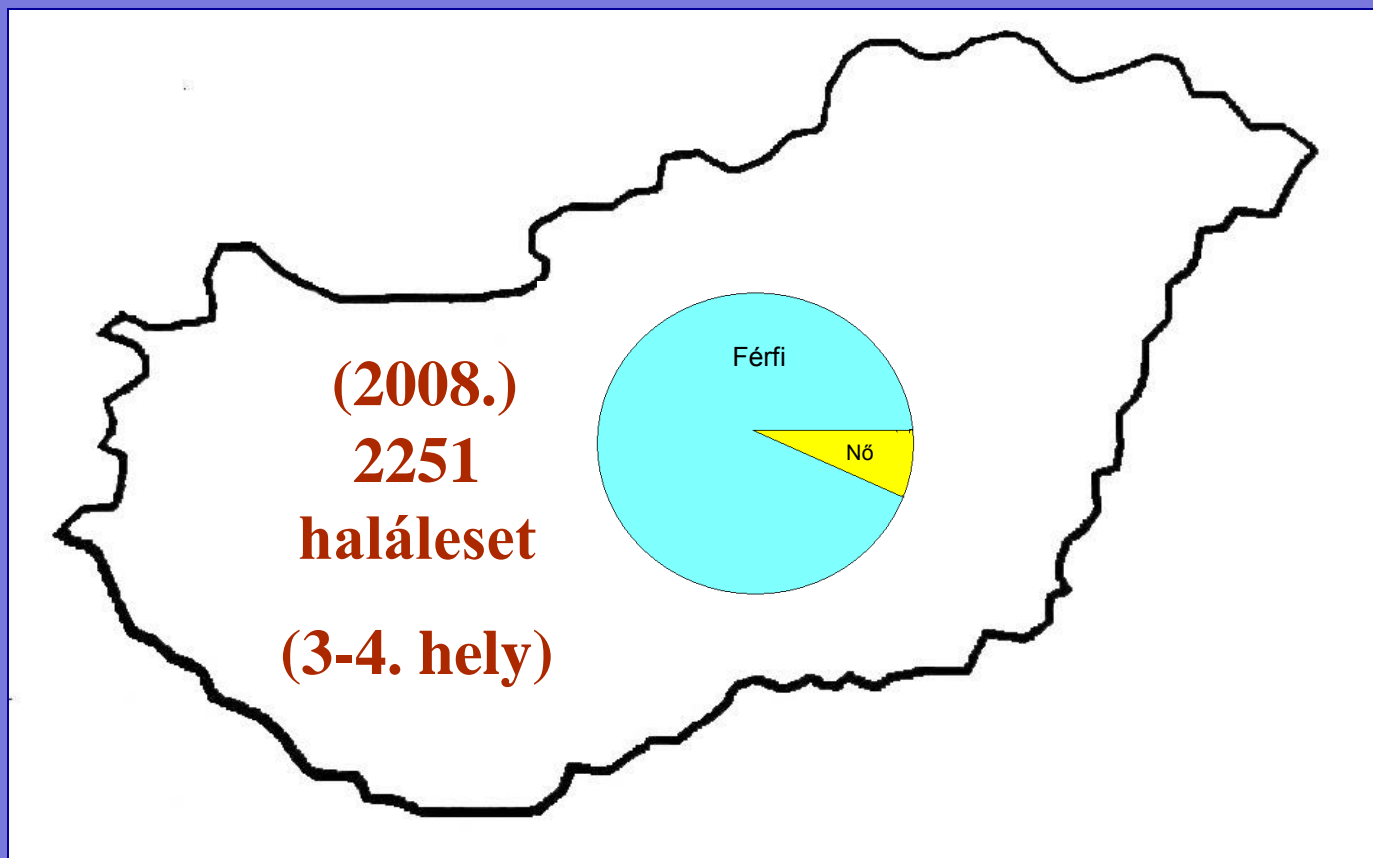
Leggyakoribb

Carcinoma





(European Cancer Observatory, 2008.)

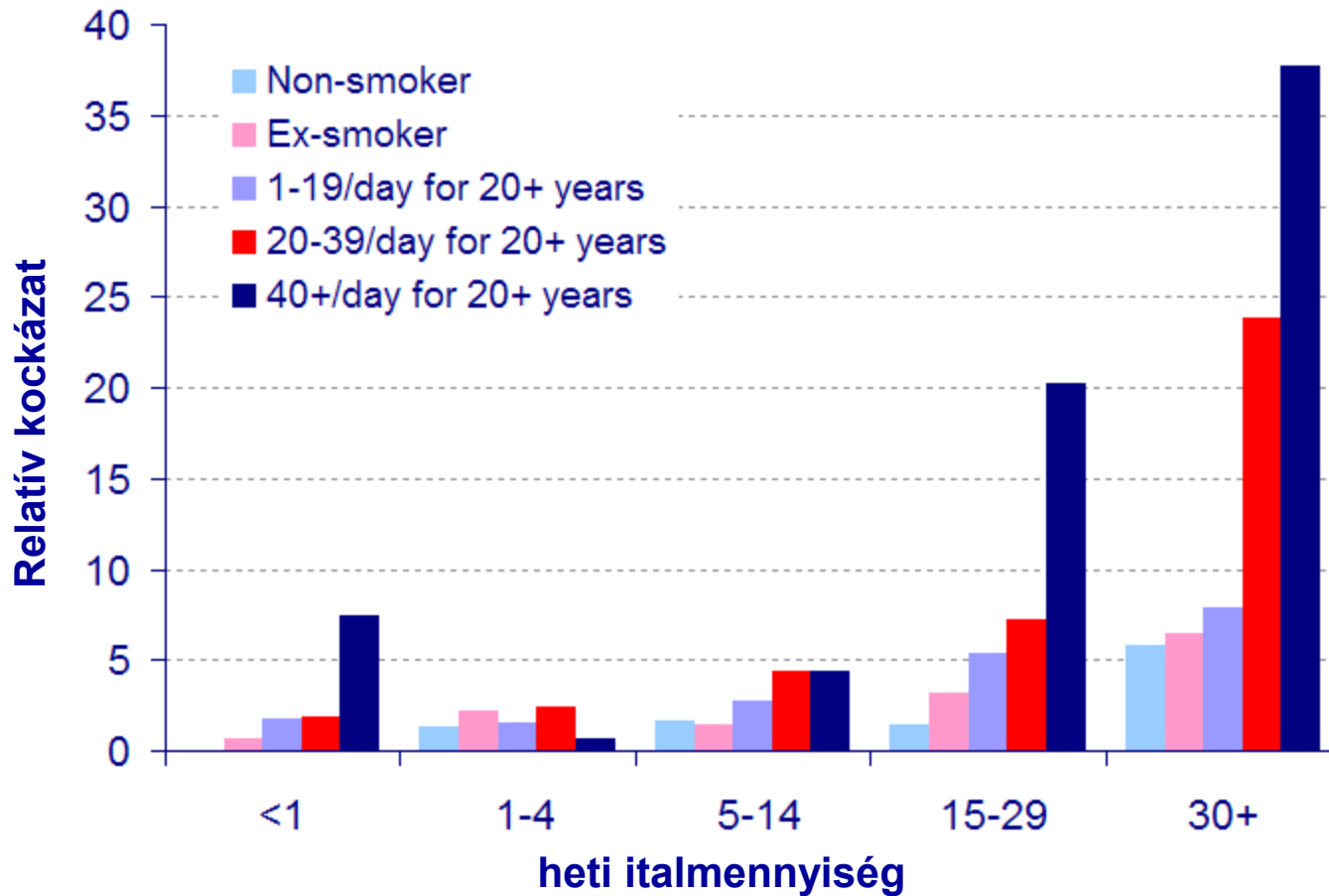


...+ erőteljes növekedés!

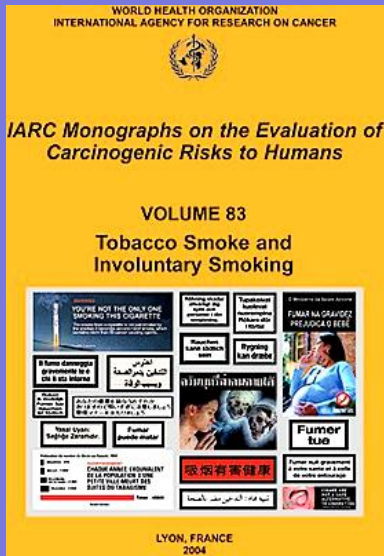
5 éves túlélés: 35 %

40 év alatt is gyakoribbá vált

Oropharyngealis rákok relatív kockázata férfiakban az alkohol/cigaretta- fogyasztás mértéke alapján (USA)



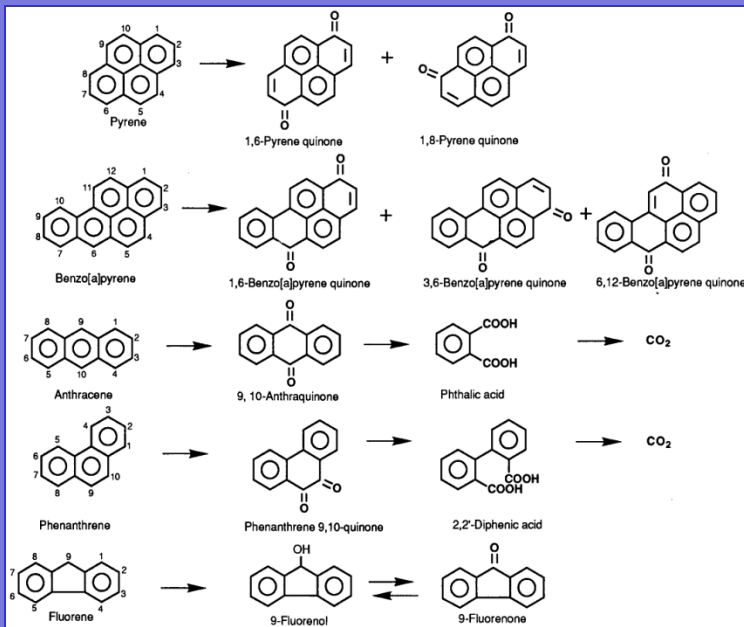
(az alkohol jó oldószerként elősegíti a carcinogének felszívódását)



Dohányfüst:

1. kategória (humán carcinogén)
elégséges bizonyíték van humán carcinogenitására

Több, mint 4700 kémiai anyag
(60 carcinogén, >20 promotor)



Kátrány

Polycyclicus aromás szénhidrogének (PAH)

Benz(a)pyrén

Dimethyl-benzanthracén

Benzo(b,j)fluorantrén

5-methylchryzén

3-methylcholantrén

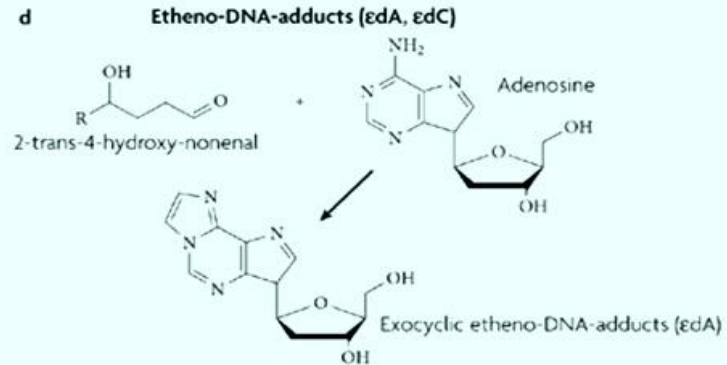
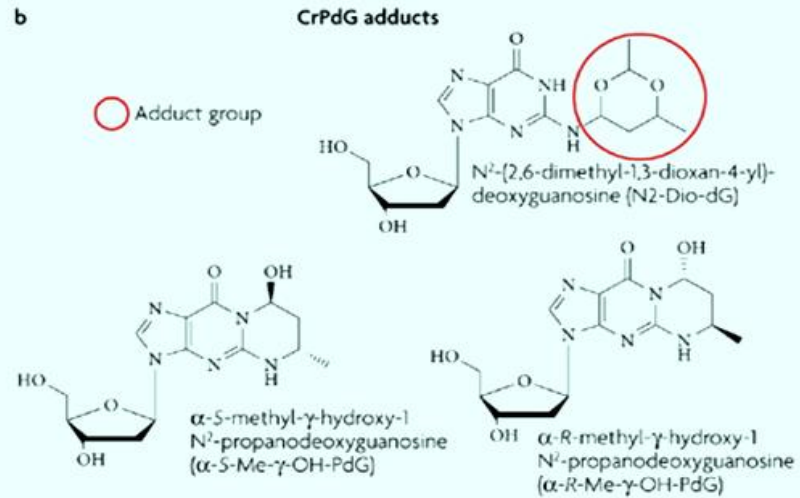
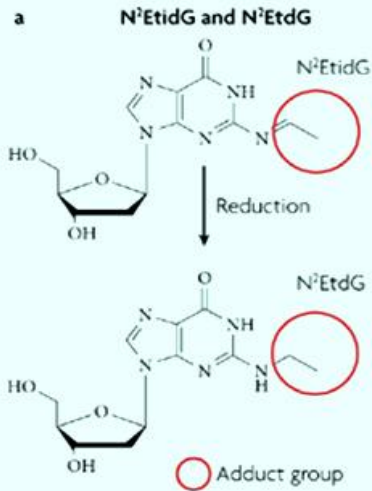
NNK (nicotine-derived nitrosamine keton)

Nitrosaminok (DEN, DMN...)

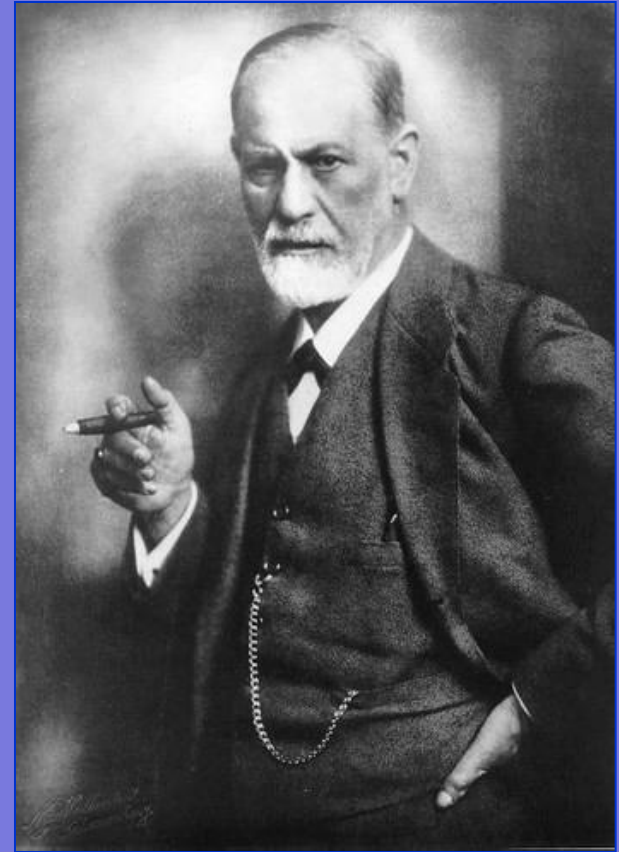
Aromás aminok

Fémek (króm, kadmium, nikkel subsulfid, arzén)

Acetaldehyd-indukált DNS-addukt-képződés alkohol fogyasztása után szájüregi laphámsejteken



100 x ↑





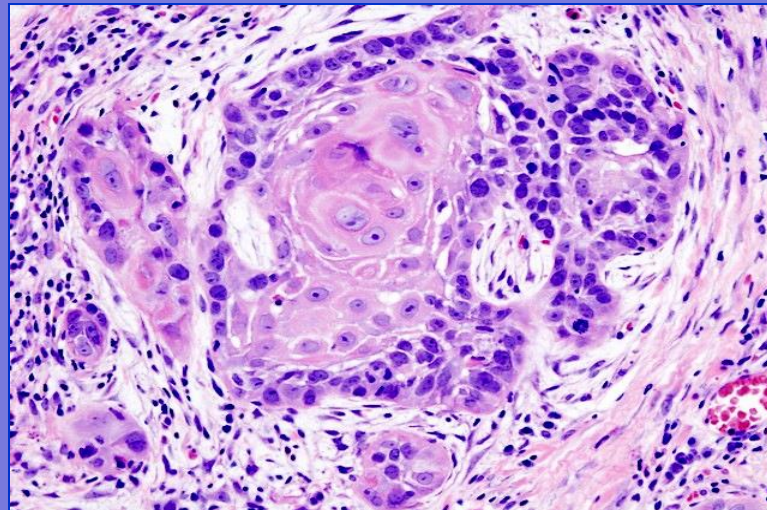
Exophytikus



Endophytikus



Ulcerativ



TNM-stádiumbeosztás

T1 - átmérő: ≤ 2 cm

T2 - átmérő: 2 – 4 cm

T3 - átmérő > 4 cm

T4 - 4 cm-nél nagyobb tumor + localis invasio

N1 - azonos oldali, soliter, átmérő max. 3 cm

N2a - azonos oldali, soliter, átmérő 3 – 6 cm

N2b - multiplex, azonos oldali, átmérő max. 6 cm

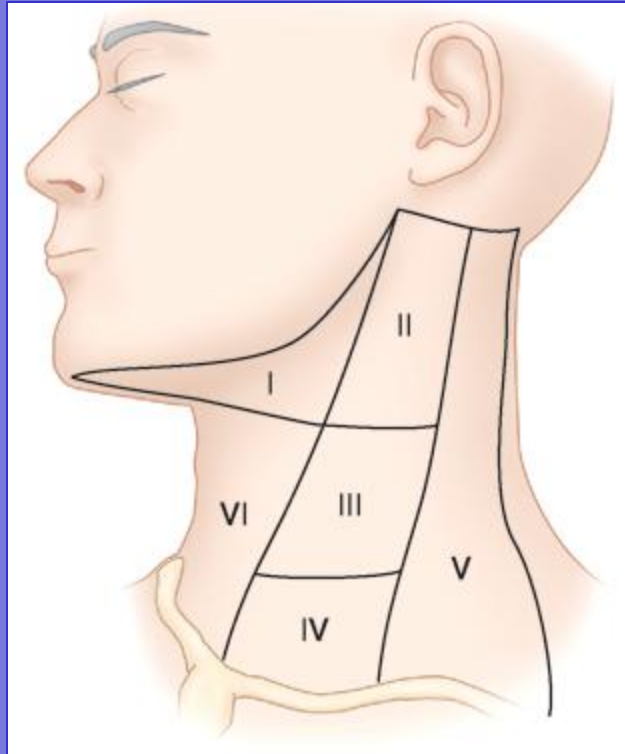
N2c - kétoldali, vagy ellenoldali, max. 6 cm

N3 - bármely nyirokcsomó, > 6 cm

(A nyirokcsomók szintje is fontos! – alsó szintek: rosszabb prognózis)

M1 - távoli metastasis (ritkák; főleg tüdő)

Nyaki nyirokcsomók szintjei



I – submentalis/submandibularis

II – felső cervicalis/jugularis

III – középső cervicalis/jugularis

IV – alsó cervicalis/jugularis

V – supraclavicularis

VI – praetrachealis/praelaryngealis

Eltérő metastatizálási képesség

Ajak - ált. alacsony metastasisképző hajlamú

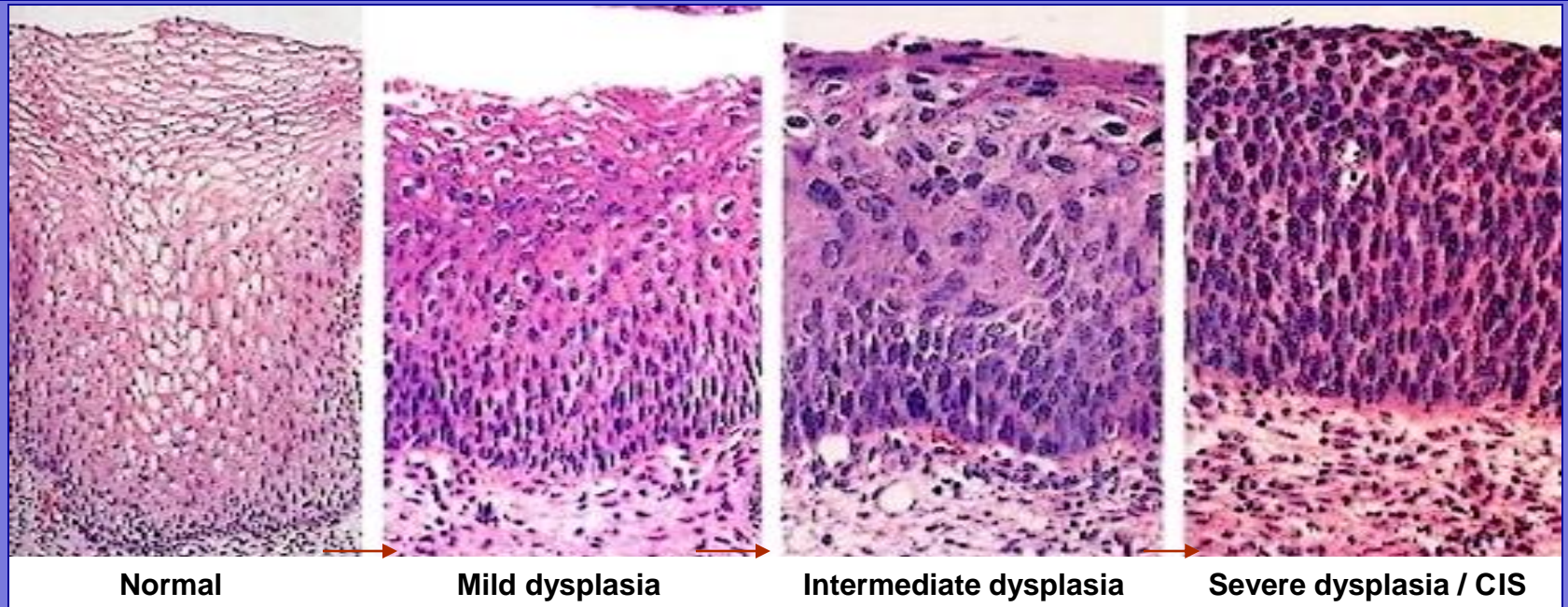
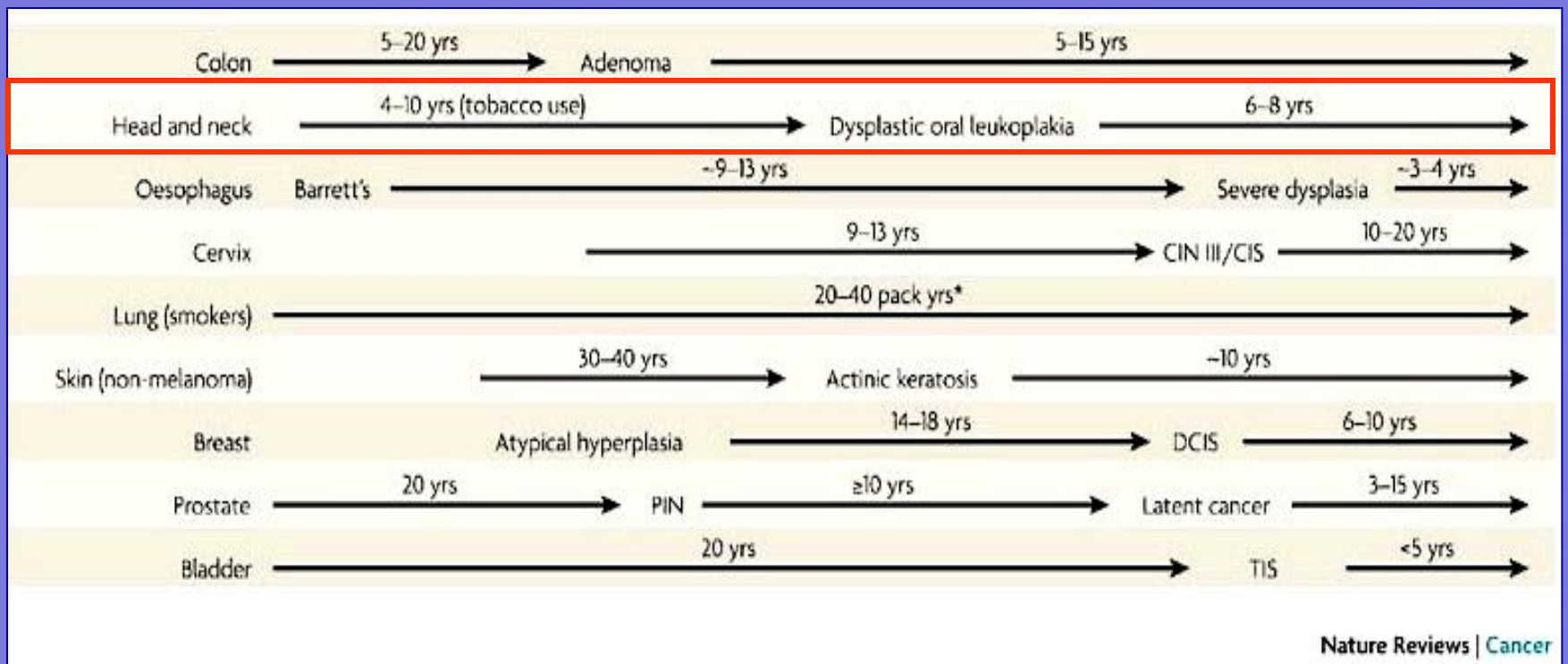
(submentalis, submandibularis)

Palatum - ált. alacsony metastasisképző hajlamú

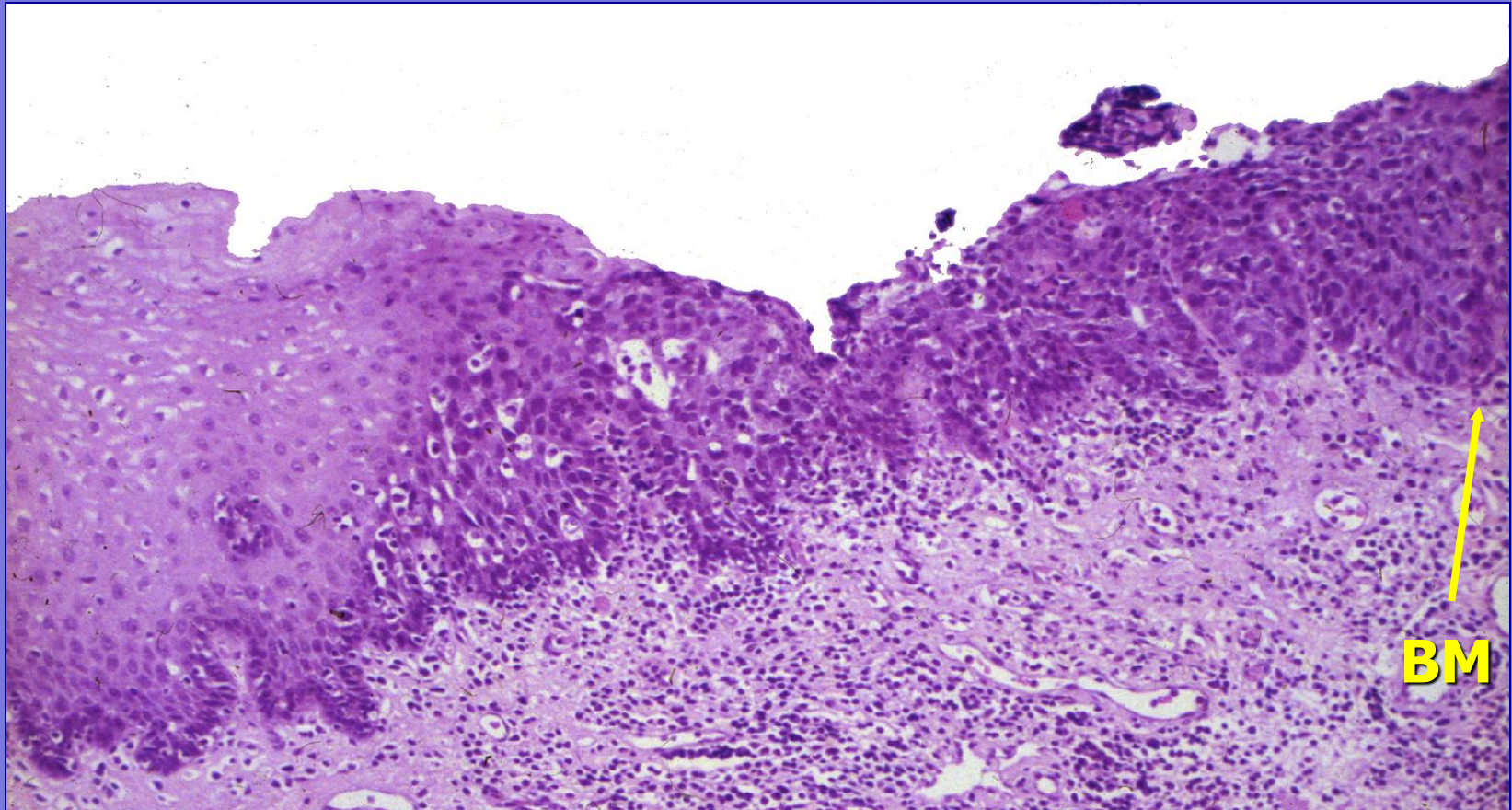
(buccinator, submandibularis, jugularis)

Egyéb szájüregi lokalizáció – submandibularis, jugularis

Középvonali tumorok – gyakori bilaterális met.



Fontosabb molekuláris eltérések a szájüregi rák keletkezése során



BM

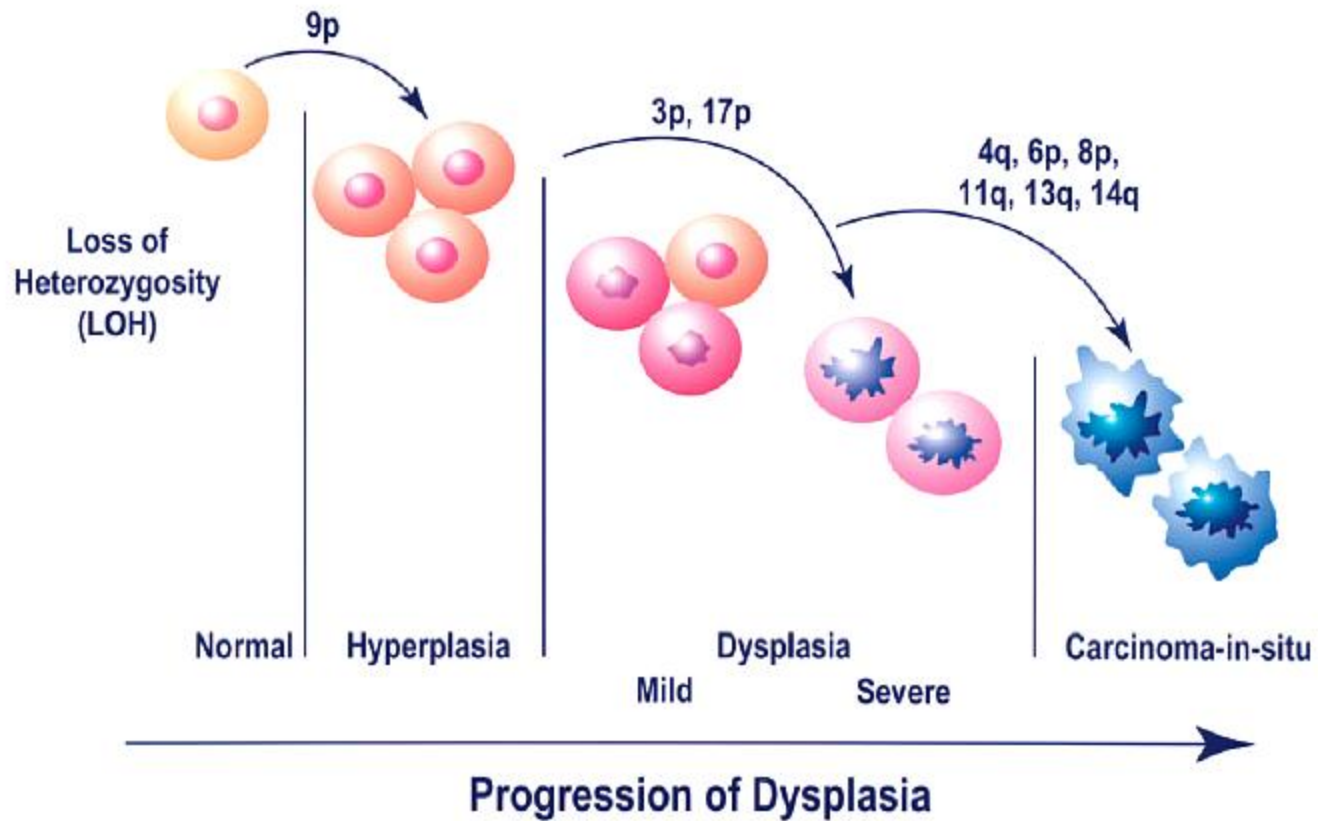
9p21 LOH
p16 inaktiváció

3p21, 17p13 LOH
p53 mutáció
(50%)

11q13, 13q21,
14q32 LOH
cyclin D1 amplif.

5p, 8, 4q27, 10q23 LOH
PTEN inaktiváció

Molecular Model of Dysplasia and Carcinogenesis



(Epstein, J.B.)

HPV (16, 18)

- Az oropharyngealis rákok több, mint 50 %-ában kimutatható
- Szájüregi és torokrákok 25-30%-ában oki tényezőnek tartják
- Az 5-éves túlélés sokkal jobb, mint a virus-negatív eseteké
(80% vs. 60%)

Feature	HPV-negative HNSCC	HPV-positive HNSCC
Incidence	Decreasing	Increasing
Aetiology	Smoking, excessive alcohol use	Oral sex
Age	Above 60 years	Under 60 years
Field cancerization	Yes	Unknown
<i>TP53</i> mutations	Frequent	Infrequent
Predilection site	None	Oropharynx
Prognosis	Poor (Mo.: 36%)	Favourable



külön entitás

Verrucosus carcinoma

Idős férfiak

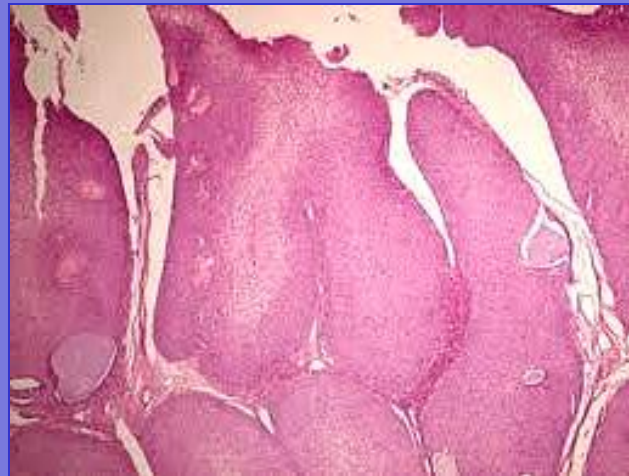
Aetiologia: dohányzás, HPV

Exophytikus, szabálytalanul rücskös

Főleg mandibula-árokban

Lassú növekedés, inkább expanszív

Jó prognózis (nycs-áttétek ritkák, távoli met. nem)



Praeneoplasticus elváltozások

(gyakrabban esnek át malignus transformation, mint a homológ normál szövetek - fokozott rákkockázat)

Szájüregi rákok: 10 – 60%-ukat praemalignus laesiok előzik meg

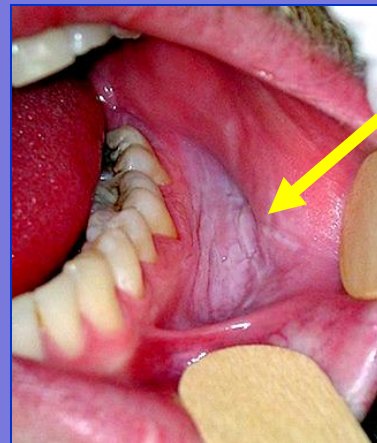
Az esetek 1/3-a *de novo* képződik

Leukoplakia: 10-éves periódus alatt 3-6 %-uk malignizálódik

Leukoplakia súlyos dysplasiával: 40% " " "

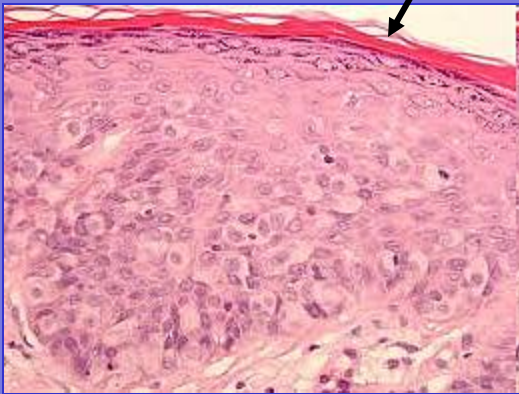
Proliferatív verrucosus leukoplakia: 70 % " " "

Erythroplakia (carcinoma in situ): 50 %-ban válik invazív rákká



Leukoplakiák

Malignus transzformáció aránya: 6 % (Bánóczy J.)



- Leukoplakia simplex: 2-3 % malignizációs tendencia
 - Leukoplakia verrucosa
 - Leukoplakia nodularis
 - Erythroleukoplakia
 - Proliferatív verrucosus leukoplakia
- (20- 40%)

Erythroplakia



In situ cc

Átmenet invasív carcinomába: 50 %

Proliferatív verrucosus leukoplakia



Ritka, de magas rákkockázatú (70%)

Aetiologia: ? ?

Idős emberek

Kezdetben: szokványos leukoplakia

Nincs specifikus szövettani képe

Dg.: Klinikum + szövettan

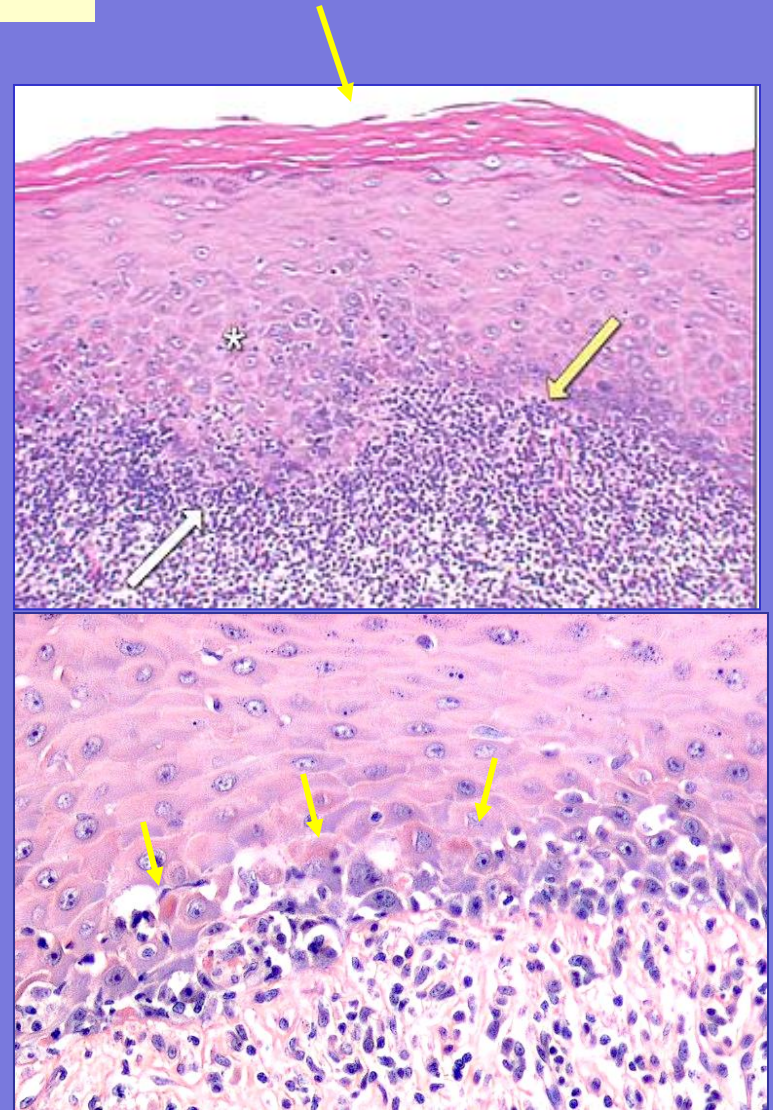
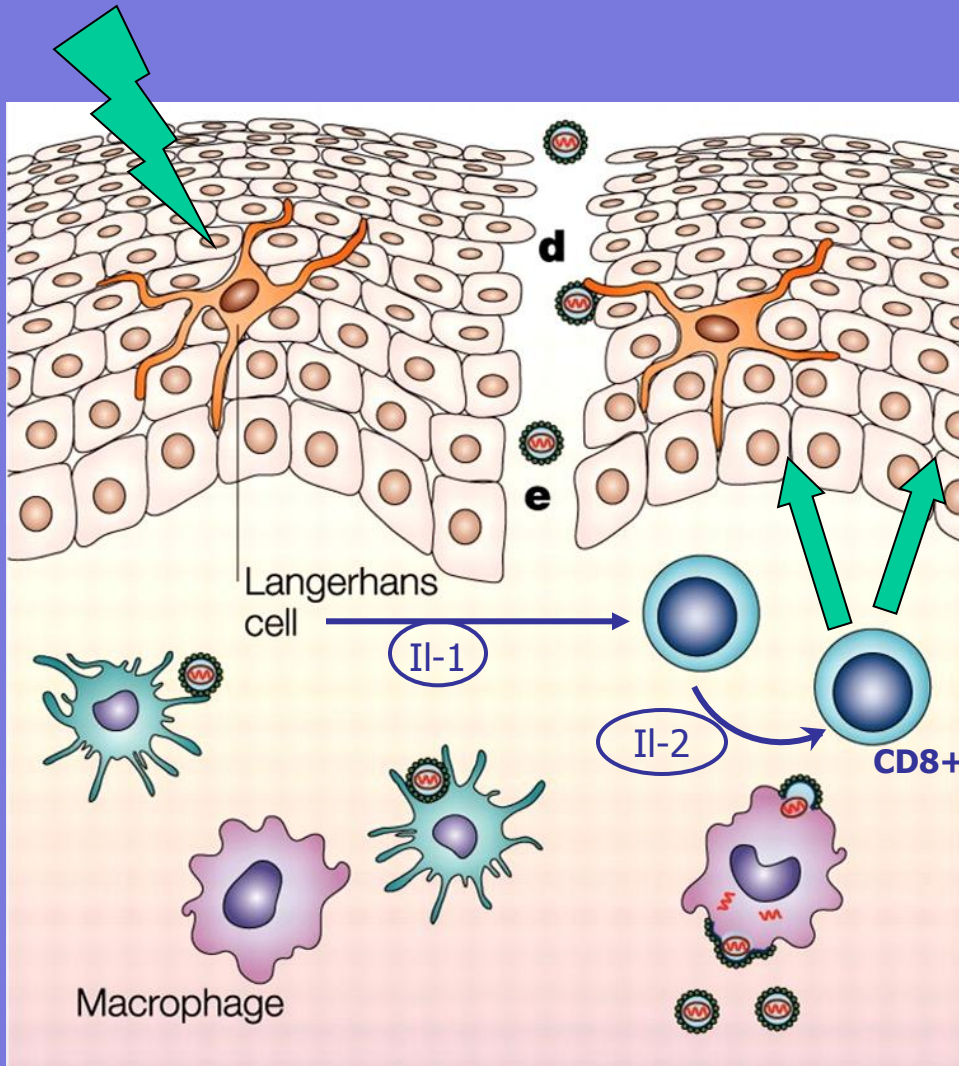
Magas recidiva-arány

Gyakori terápia-rezisztencia

Praeneoplasticus laesiok (WHO)

- Sideropeniás dysphagia (chronicus vashiánnyal: Plummer-Vinson szindróma, vagy Paterson-Kelly szindróma)
- Oralis lichen planus (→ 0.4 - 5.6 %) + nagy kockázat újabb tumorokra
- Syphilis, st. III. (interstitialis glossitis atrophiával + leukoplakia)
- Oralis submucosus fibrosis (India, DNy-Ázsia) (→ 7.6 %)
- Discoid lupus erythematosus (→ 2.5 %)
- Xeroderma pigmentosum
- Epidermolysis bullosa hereditaria (AD, AR)

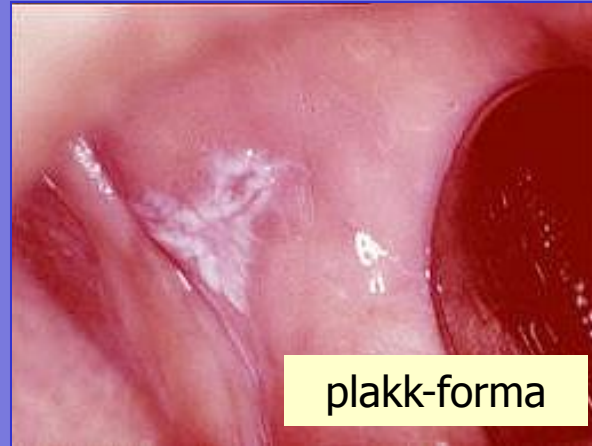
Lichen planus



IF: fibrinogén!



reticularis



plakk-forma



Atrophiás (fájdalmas)



erosiv

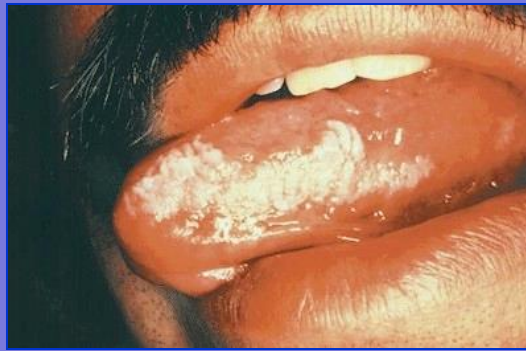


bullosus

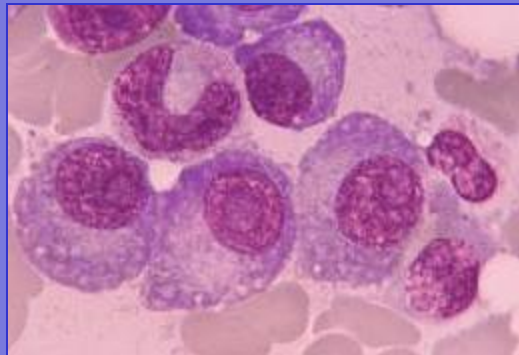
Egyéb daganatok



Melanoma



Kaposi sarcoma



plasmocytoma

Focalis epithelialis hyperplasia (Heck-betegség)

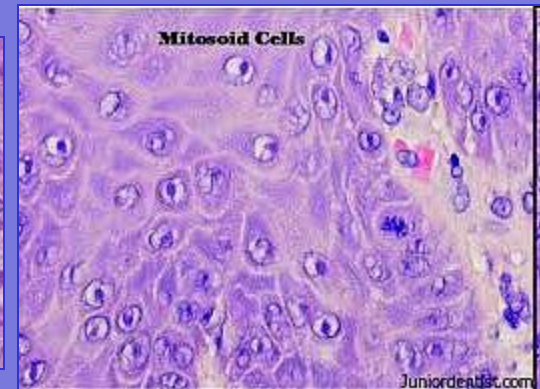
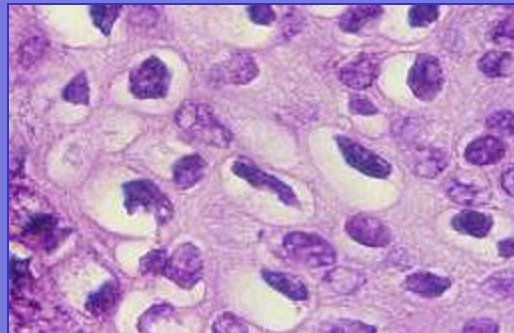
Gyerekek, fiatal felnőttek

Multiplex

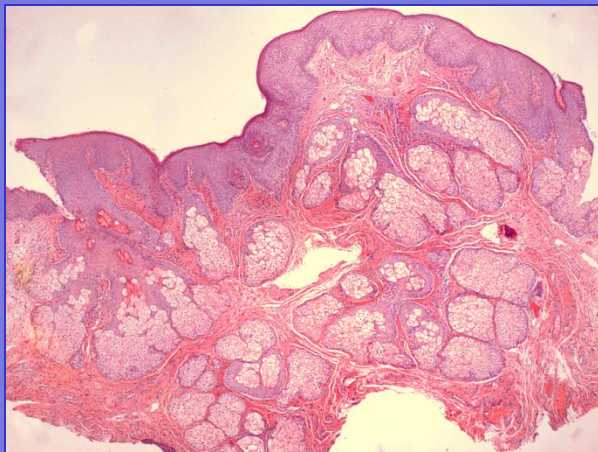
HPV 12, 32

Nincs malignus potenciálja

Évek alatt spontán regrediálhat



Fordyce granulomok



Faggyúmirigy-hyperplasiás csoportok

Tünetmentes, v. enyhe panaszok

Kozmetikai, differenciál diagnosztikai
probléma